

Θεσσαλιώτιδος Τιμόθεος: Να κρυβόμαστε από τον εαυτό μας, είναι το πλέον καταστροφικό στη ζωή μας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων κ. Τιμόθεος, τη Δευτέρα 19 Μαΐου 2025, επί τη αναμνήσει της ανακομιδής και μετακομιδής του ιερού λειψάνου του εν αγίοις πατρός ημών Νικολάου, αρχιεπισκόπου Μύρων της Λυκίας, χοροστάτησε στην ακολουθία του Εσπερινού στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Ξυνονερίου.

Κατά την ομιλία του προς το ευσεβές εκκλησίασμα, ανέπτυξε με ιδιαίτερη πνευματικότητα και θεολογικό βάθος το πρόσωπο και την προσφορά του Αγίου Νικολάου, αλλά και την επικαιρότητα του μηνύματός του για τον σύγχρονο άνθρωπο. Ακολουθεί το πλήρες κείμενο της εμπνευσμένης αυτής ομιλίας:

Μέσα στη λαμπρά πανήγυρη της του Χριστού Αναστάσεως, και ενώ μόλις εχθές εορτάσαμε τη συνάντηση του Κυρίου μας Ιησού Χριστού με τη Σαμαρείτιδα γυναίκα εις το φρέαρ, εις το πηγάδι του Ιακώβ, απόψε και αύριο η Εκκλησία μας μάς φέρνει να τιμήσουμε όλοι μας έναν πολύ μεγάλο και σπουδαίο και λαοφιλή – Νίκος του λαού – Ιεράρχη, τον θαυματουργό Νικόλαο. Η σημερινή, βέβαια, εορτή μάς συγκαλεί όλους, μαζί με τους ναούς μας, για να τιμήσουμε τον Άγιό μας.

Αλλά το κεντρικό γεγονός είναι ένα ιστορικό γεγονός: όταν οι σταυροφόροι, το 1204, από τα Μύρα της Λυκίας, πήραν το λείψανο του Αγίου Νικολάου, όπου εκεί εφυλάσσετο, και το μετέφεραν στον Μπάρι της Ιταλίας, όπου υπάρχει μέχρι σήμερα σε αυτόν τον περίφημο και πολύ μεγάλο, όμορφο ιερό ναό. Ο ναός αυτός ανήκει βέβαια στους Ρωμαιοκαθολικούς, αλλά υπάρχει η δυνατότητα και σε εμάς τους Ορθοδόξους να προσκυνούμε τον Άγιό μας.

Και όχι μόνο αυτό: μας δίνεται και η δυνατότητα, όταν επισκεπτόμαστε τον τόπο αυτό, να τελούμε και Θείες Λειτουργίες επάνω στον χώρο όπου είναι τοποθετημένο το ιερό λείψανο του Αγίου, που λειτουργεί και ως Αγία Τράπεζα.

Ο Άγιος Νικόλαος είναι γνωστός σε όλους, θεωρώ. Η προσωπικότητά του είναι τόσο οικεία, γιατί είναι λαοφιλής Άγιος, και το απολυτίκιό του – που είναι από τα αρχαία απολυτίκια της Εκκλησίας μας, τους ύμνους τους αρχαίους της Εκκλησίας μας – τον περιγράφει ακριβώς. Ο Άγιος Νικόλαος έζησε στο τέλος του 3ου και στις αρχές του 4ου αιώνα μ.Χ. Πήρε μέρος στην Α΄ Οικουμενική Σύνοδο του 325 στην πόλη Νίκαια της Βιθυνίας, όπου φέτος εορτάζουμε τα 1700 χρόνια από τη σύγκλησή της.

Συμπληρώνονται, δηλαδή, φέτος 1700 χρόνια από τη σύγκλησή της. Μετείχε λοιπόν

ο Άγιος Νικόλαος σε αυτήν την πρώτη και ιστορική Σύνοδο, που την κάλεσε ο Μέγας Κωνσταντίνος, για να καταδικαστεί η αίρεση του Αρείου, μαζί με άλλους 318 συνολικά Επισκόπους.

Η προσωπικότητά του ήταν πραγματικά ξεχωριστή. Από το απολυτίκιό του διαγράφεται καθαρά η μορφή του: «Κανόνας Πίστεως και εικόνα πραότητος, διδάσκαλος της εγκράτειας και της ταπεινοφροσύνης». Παράλληλα, ενδιαφερόταν για τους φτωχούς. Σε αυτούς προσέφερε «την πτωχεία τα πλούσια», όπως ακριβώς καταγράφεται στο απολυτίκιό του.

Άρα, λοιπόν, θα μπορούσαμε να πούμε τρεις χαρακτηριστικές ιδιότητες του Αγίου Νικολάου στη ζωή της Εκκλησίας και στη ζωή του καθενός από εμάς:

Ήταν Κανόνας Πίστεως - δηλαδή, πίστευε με την ορθή δόξα, με την ορθή διδασκαλία. Και βέβαια, δεν θα μπορούσε να είναι αλλιώς, διότι, όπως είπαμε, μετείχε και στην πρώτη Οικουμενική Σύνοδο και με τη διδασκαλία του συνέβαλε στο να καταγραφούν τα δόγματα της πρώτης Εκκλησίας και να παραμείνει ανόθευτη η διδασκαλία της, ξεκάθαρη μέσα στη ζωή της Εκκλησίας. Για να μπορούμε εμείς σήμερα να τιμούμε και να λατρεύουμε τον Θεό ορθοδόξως, με τη σωστή διδασκαλία και πέρα από δοξασίες προσωπικές και ιδιοτελείς.

Αναδείχθηκε πιστός, γιατί η πίστη του ήταν ουσιαστική και πραγματική. Και πώς είναι η πίστη μας πραγματική και ουσιαστική; Όταν είναι Ευαγγελική. Όταν μελετούμε το Ευαγγέλιο του Θεού, τη διδασκαλία του Θεού, και πάνω σε αυτήν τοποθετούμε τον εαυτό μας και τη σχέση μας με τον Θεό. Δεν παίρνουμε και δεν “κομματιάζουμε” τη διδασκαλία του Θεού για να προσλάβουμε ό,τι μας εξυπηρετεί ή μας αρέσει. Την παίρνουμε ολόκληρη, ακέραια και ανόθευτη. Ο Άγιος Νικόλαος ήταν ένας τέτοιος κήρυκας της διδασκαλίας του Χριστού. Παράλληλα, είχε μια ουσιαστική σχέση με τον εαυτό του. Είναι πολύ βασικό αυτό. Είναι πολύ βασικό να μπορούμε να έχουμε αυτογνωσία στη ζωή μας.

Η Σαμαρείτιδα, όταν συνομιλούσε με τον Χριστό - και μας το καταγράφει ο

Ευαγγελιστής Ιωάννης στο Ευαγγελικό ανάγνωσμα που διαβάσαμε χθες το πρωί στη Θεία Λειτουργία – όταν εκείνη πήγε στο πηγάδι να πάρει νερό το μεσημέρι αργά, γιατί είχε έναν έκλυτο βίο, είχε πέντε άντρες, τους είχε εγκαταλείψει, και συζούσε με έναν έκτο. Για μια γυναίκα της εποχής εκείνης – όπως και σήμερα – αυτό ήταν ένα ακραίο και τραβηγμένο γεγονός. Όταν λοιπόν συνομίλησε με τον Χριστό και της αποκάλυψε, ο Θεός την αλήθεια, είναι η πρώτη φορά που ο Ιησούς Χριστός αποκαλύπτεται και προσέξτε: σε μία γυναίκα. Τότε, οι γυναίκες δεν συνομιλούσαν με άντρες στον δρόμο.

Ήταν μόνο στο σπίτι. Εκείνη πήγαινε μεσημέρι για να πάρει νερό για να μη τη βλέπουν, γιατί δεν της μιλούσαν οι άνθρωποι, λόγω του έκλυτου βίου της.

Ο Χριστός ανατρέπει αυτή την κατάσταση. Συζητά μαζί της στο φρέαρ, στο πηγάδι του Ιακώβ. Μιλά με μία γυναίκα, που ήταν αλλοεθνής και αλλόθρησκη. Ήταν Σαμαρείτιδα – και υπήρχε μεγάλη ένταση μεταξύ Ιουδαίων και Σαμαρειτών, όπως εκφράζεται και στην παροιμία: «Οὐ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις». Ήταν και ειδωλολάτρισσα. Δεν πίστευε στον ζώντα και αληθινό Θεό.

Με αυτήν τη συνομιλία, ο Ιησούς της αποκαλύπτει ότι είναι ο Μεσσίας. Πρώτη φορά. Δεν το είχε πει στους μαθητές του ούτε σε ανθρώπους που ζούσαν μαζί του. Πρώτη φορά αποκαλύπτεται ο Ιησούς Χριστός σε μία γυναίκα, αλλοεθνή και αλλόθρησκη, ότι είναι ο Μεσσίας του κόσμου. Εκείνη λοιπόν, στον υπέροχο αυτό διάλογο, όταν της λέει «πήγαινε να φωνάξεις τον άνδρα σου», του λέει: «Δεν έχω άνδρα». Και της απαντά ο Χριστός: «Ὦντως, δεν έχεις. Πέντε άντρες είχες, και αυτός με τον οποίον είσαι τώρα δεν είναι δικός σου». Αυτά τα λόγια ήταν αποκάλυψη για εκείνη. Γι' αυτό και του λέει: «Ὦντως είσαι αληθινός προφήτης, αφού γνωρίζεις τη ζωή μου και ομιλείς περί αυτής». Αυτή ήταν η αυτογνωσία της Σαμαρείτιδας. Εκεί έχουμε πλέον την αυτογνωσία ενός προσώπου, όχι μόνο ενώπιον του Θεού, αλλά και ενώπιον του εαυτού της.

Εμείς, έχουμε μάθει να κρυβόμαστε ακόμη και από τον εαυτό μας. Κρυβόμαστε από

τον Θεό – νομίζουμε, κρυβόμαστε από τους άλλους – όσο καταφέρουμε, κρυβόμαστε όμως και από τον ίδιο μας τον εαυτό. Και αυτό είναι το πλέον καταστροφικό στη ζωή μας.

Όταν ο άνθρωπος αρχίσει και έχει πραγματική αυτογνωσία εις τη ζωή του, τότε αρχίζει να γίνεται Άγιος. Τόσο μεγάλο κατόρθωμα είναι να αποκτήσουμε αυτογνωσία, πραγματική αυτογνωσία, ουσιαστική αυτογνωσία. Και βέβαια εάν αυτό το επιτύχουμε εις στη ζωή μας, αρχίζουμε και θεραπεύουμε τον εαυτό μας, γινόμαστε καλύτεροι, προσεκτικότεροι και βέβαια οι σχέσεις μας με τους άλλους είναι ουσιαστική και πραγματική, αυτό το οποίον έκανε ο Άγιος Νικόλαος.

Δεν κράτησε τίποτα για τον εαυτό του· τα έδινε όλα στους άλλους, γι' αυτό και ενίσχυε την πτωχεία. Έδινε ό,τι είχε για να βοηθήσει. Έσωσε έναν άνθρωπο που είχε τρεις κόρες και δεν ήξερε πραγματικά τι να τις κάνει από την πτωχεία του. Ο Άγιος Νικόλαος εξασφάλισε την προίκα αυτών των κοριτσιών για να παντρευτούν. Έσωσε ανθρώπους. Πήγαινε τα βράδια στα σπίτια των ανθρώπων και άφηνε τροφές και ό,τι άλλο χρειαζόνταν για να ζήσουν.

Μια ουσιαστική και πραγματική, καθάρια και ειλικρινής σχέση με τους άλλους. Αυτό τον κατέστησε, από τότε που ζούσε και μέχρι σήμερα, έναν άνθρωπο του λαού. Ο λαός απευθυνόταν σε αυτόν και δημιουργούσε μια σχέση. Και σχέση μέσα στην Εκκλησία σημαίνει γνωριμία. Γνωρίζω τον άλλον. Επικοινωνώ με τον άλλον πραγματικά και ουσιαστικά.

Και αυτό ο Άγιος Νικόλαος το έφερε εις πέρας, κατά πλάτος και κατ' επιτομή. Σε όλο το βάθος δηλαδή της ανθρώπινης ύπαρξης – και της δικής του και των άλλων ανθρώπων. Γι' αυτό και μέσα στη συνείδηση της Εκκλησίας είναι ένας λαμπρός και φωτεινός αστέρας στη ζωή του καθενός και της καθεμιάς. Γι' αυτό και γίνεται Κανόνας Πίστεως, πλουτισμός πτωχείας, αλλά και φορέας πολλών αρετών μέσα στην ταπείνωσή του και στην ευπρέπεια της ζωής του.

Ο Αναστημένος Χριστός αυτό μας δείχνει, αδελφοί. Αυτό μας δείχνει. Οι τρεις προηγούμενες Κυριακές: του Παραλύτου, της Σαμαρείτιδος και του Τυφλού, έχουμε μια τριλογία του ύδατος. Και οι τρεις παρουσίες του Χριστού έχουν ως κέντρο το ύδωρ, το νερό.

Στην κολυμβήθρα ένας άνθρωπος ήταν 38 χρόνια παράλυτος και περίμενε να πέσει μέσα στην κολυμβήθρα για να θεραπευτεί, ο Χριστός τον θεραπεύει μόνο με τον λόγο Του. Χθες, ο Χριστός κάθεται στο πηγάδι και συνομιλεί με μια γυναίκα. Αλλά το ότι ανατρέπει αυτή την καθιερωμένη τάξη της εποχής και συνομιλεί με μία γυναίκα, η οποία μάλιστα είναι και αλλοεθνής, είναι συγκλονιστικό. Του ζητά να πει νερό και του λέει η καημένη: «Μα εσύ ζητάς νερό από μένα; Εγώ είμαι γυναίκα Σαμαρείτιδα. Οι Ιουδαίοι δεν συναναστρέφονται με τους Σαμαρείτες.

Πώς, λοιπόν, εσύ μου ζητάς νερό;» λέει η Σαμαρείτιδα. Ο Χριστός ανατρέπει αυτή την καθιερωμένη, στατική και ανούσια τάξη πραγμάτων. Και την επόμενη Κυριακή, με το θαύμα στον τυφλό της Κολυμβήθρας του Σιλωάμ, συνεχίζει να φανερώνει τη δύναμή Του. Φτύνει κάτω, φτιάχνει πηλό, τον βάζει στα μάτια του τυφλού και του λέει: «Πήγαινε να πλυθείς στην Κολυμβήθρα του Σιλωάμ για να θεραπευτείς.»

Δεν είχε βολβούς, δεν είχε κόρες και ο Χριστός γίνεται δημιουργός εκείνη την

ώρα. Και μας τρέχει μέσα στα βάθη των αιώνων, στη δημιουργία, όταν διαχώριζε το νερό από τη στεριά. Η κολυμβήθρα λέγεται «Σιλβάμ», που σημαίνει «Απεσταλμένος» στην εβραϊκή γλώσσα. Όπως απεσταλμένος ήταν ο Χριστός ανάμεσά μας. Όπως απεσταλμένος είναι και καθένας από εμάς για τη σωτηρία μας.

Μέσα σε αυτή τη σχέση οικοδομούμε τη γνωριμία μας με τον Θεό. Και το σπουδαιότερο απ' όλα είναι να κατακτήσουμε την αυτογνωσία μας. Αυτό που έκανε ο Άγιος Νικόλαος. Και το οποίο εύχομαι όλοι μας να επιτύχουμε στη ζωή μας.

Όλα τα άλλα, ξέρετε, έρχονται και φεύγουν. Άλλοτε φέρνουν στενοχώρια, άλλοτε χαρά. Μα το σημαντικό είναι, μέσα στις καθημερινότητές μας, πώς θα οικοδομήσουμε μία πραγματική και ουσιαστική σχέση με τον Θεό ενώπιον Του, με τους άλλους ανθρώπους και – κυρίως – με τον εαυτό μας.

Χριστός Ανέστη! Χρόνια πολλά και ευλογημένα σε όλους.

